

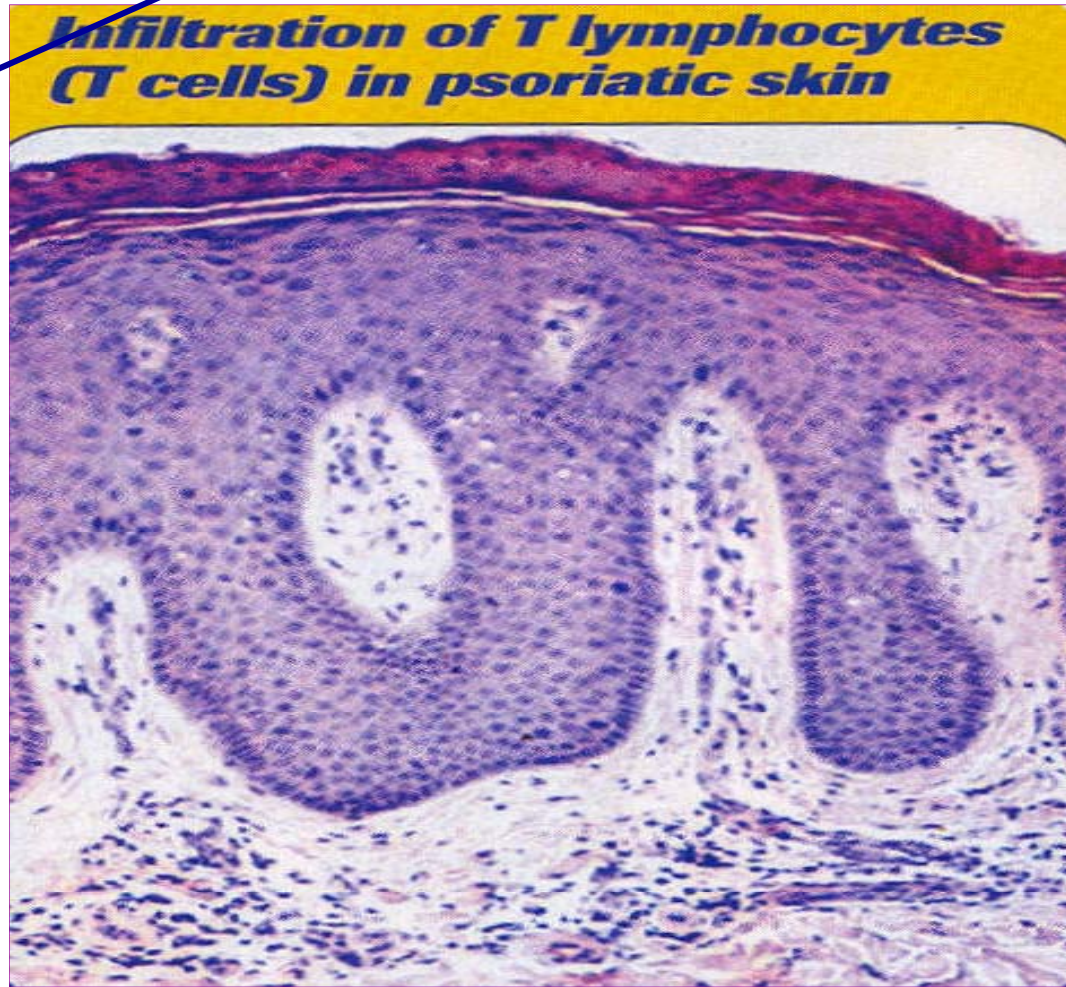
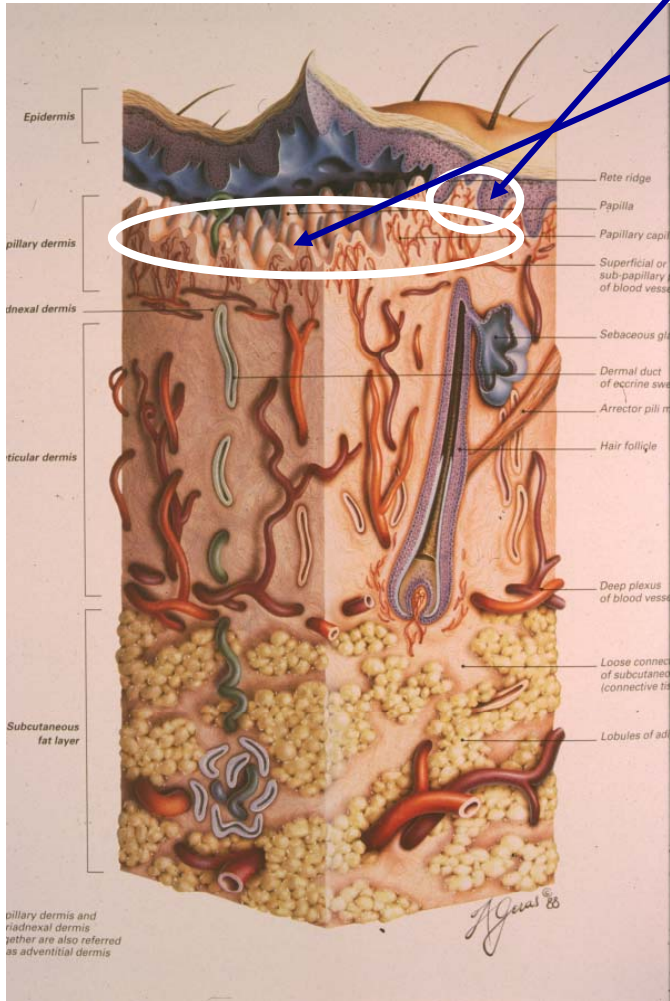
2. Papulosquamosus kórképek

Dr. Marschalkó Márta

Papulosquamosus kórképek

- **Papula: stratum papillare sejtes beszűrődése**
- **Squama: stratum corneum eltérése-keratinizációs zavar**
- **Psoriasis, lichen, erythroderma, parapsoriasis csoport, pityriasis rosea**

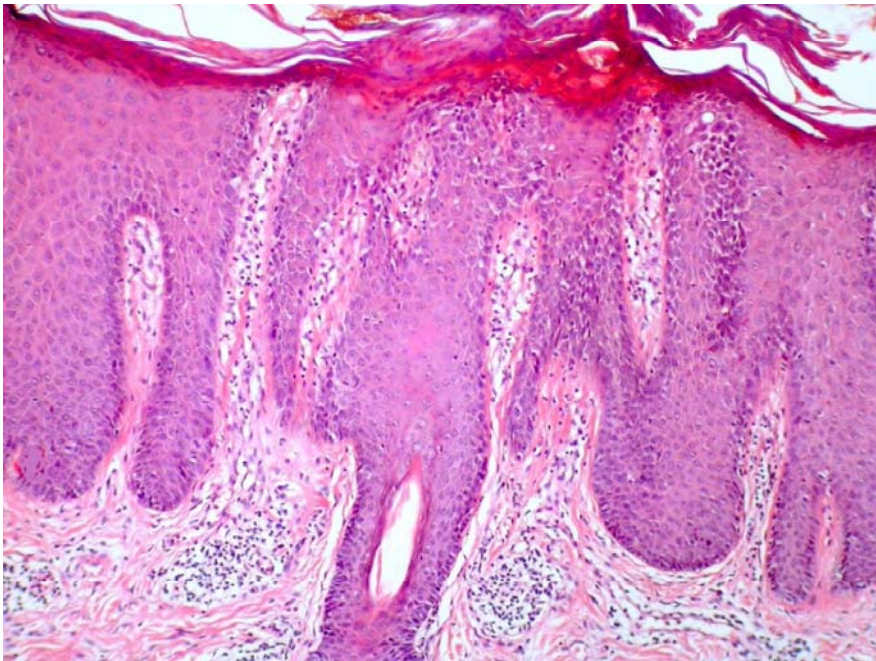
Papula- plakk

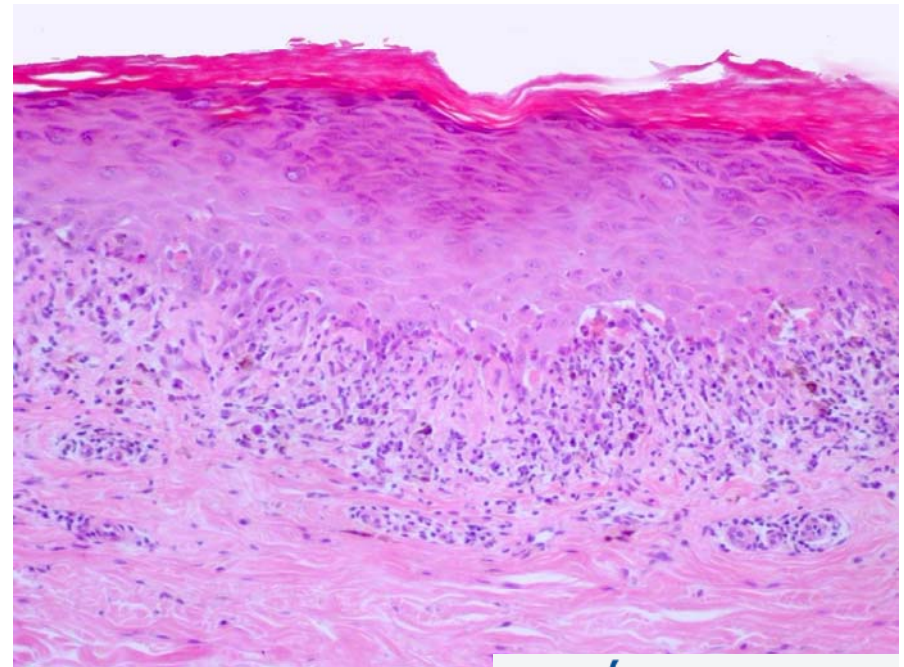
Squama: pikkely

Szövettan

Psoriasis

Lichen ruber planus

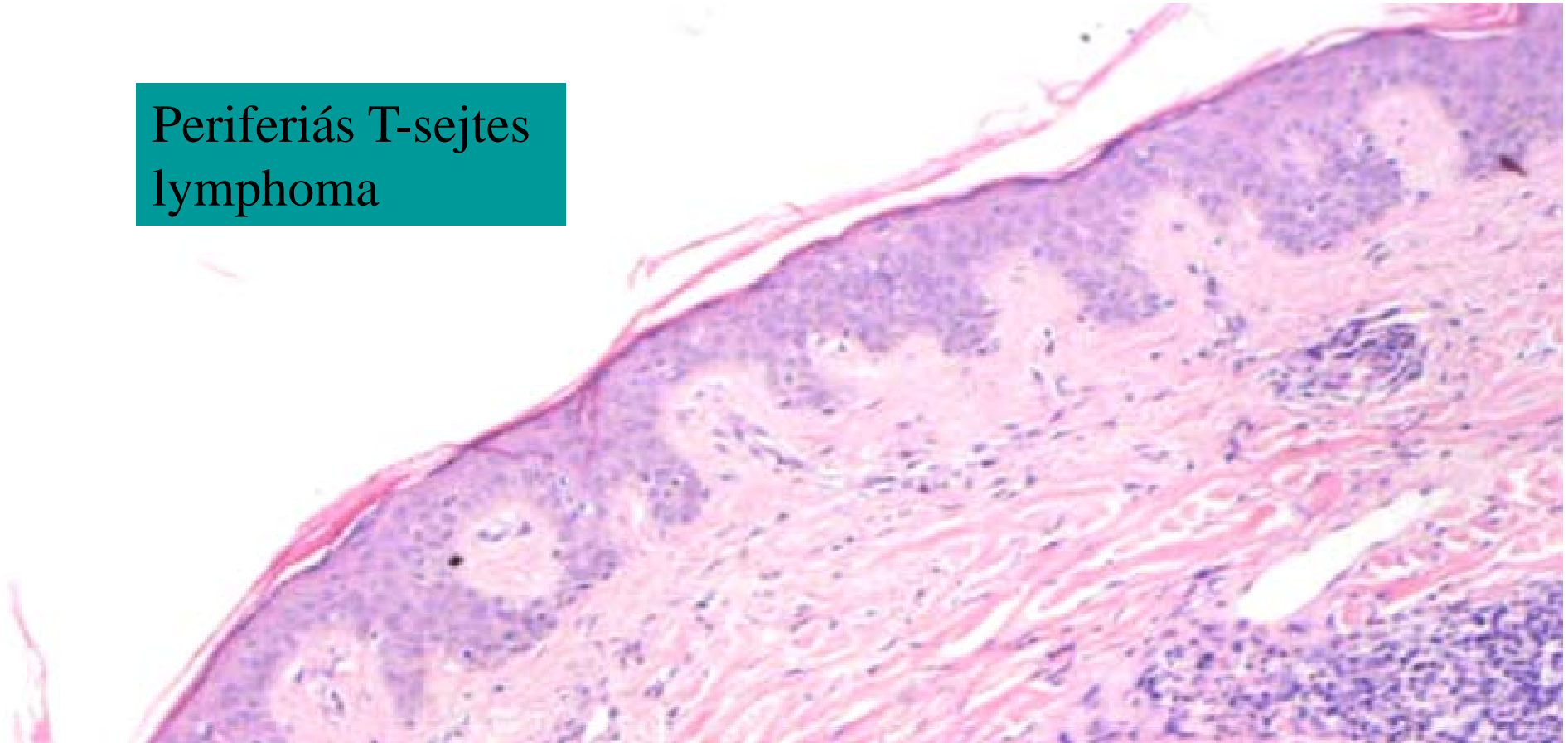

dr. Hársing Judit

eea grants
Iceland liechtenstein norway

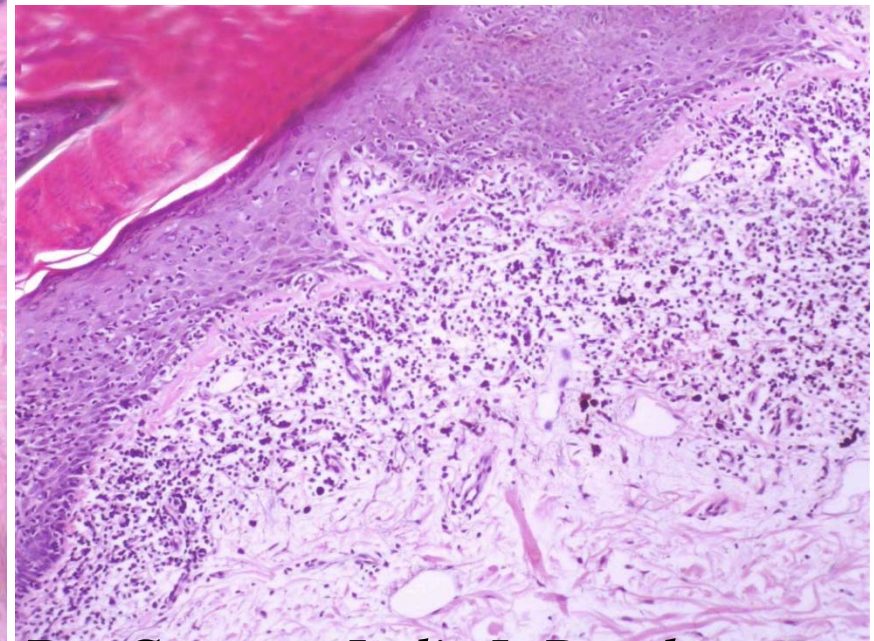
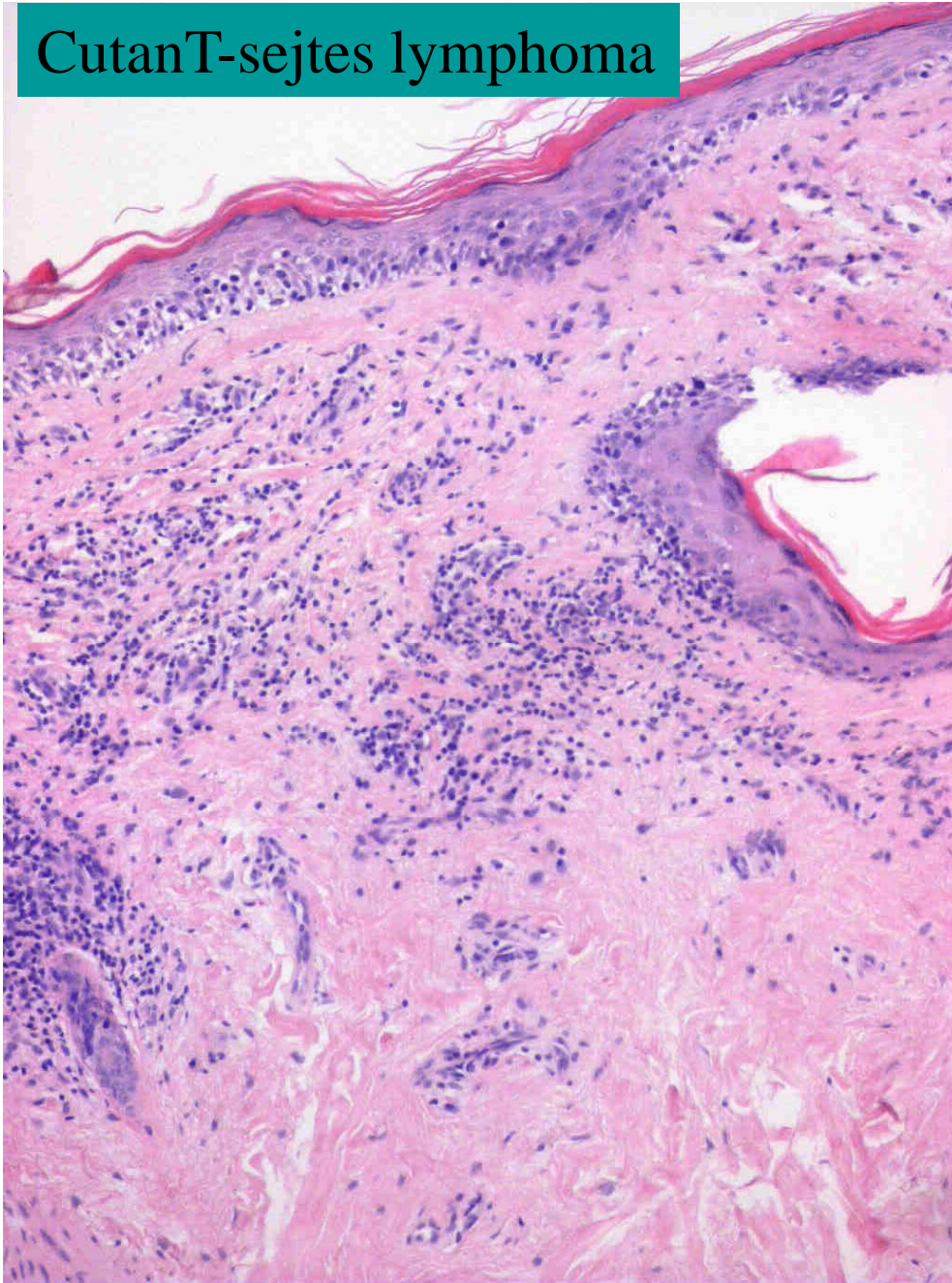
norway grants

Periferiás T-sejtes
lymphoma

Dr. Csomor Judit-I. Patol.

Cutan T-sejtes lymphoma

Dr. Csomor Judit-I. Patol.

Psoriasis vulgaris- Pikkelysömör

- **Gyakori bőrbetegség (populáció 1-2 %)**
Öröklődő bőrbetegség, polygén öröklésmenet
- **Klinikai tünetek: papulák, plakkok, jellegzetes lokalizációban, jellegzetes pikkelyes hámlással**
- **Szövődményes formák: arthritis psoriatica, erythroderma psoriaticum, psoriasis pustulosa**
- **Újabb vizsgálatok szerint: szisztémás betegség-diabetes, komplex anyagcserezavar, hypertonia, elhízás**

Psoriasis vulgaris

Psoriasis vulgaris

Gyakori lokalizáció: könyök, térd, hajas
fejbőr (nyomásnak kitett területek)

Inverz psoriasis

Psoriasis vulgaris: klinikai típusok

- **Nagy plakkos forma**
- **Guttalt psoriasis**
- **Inverz psoriasis**
- **Seborrhoeás forma**
- **Erythroderma psoriaticum**

Nagy plakkos psoriasis

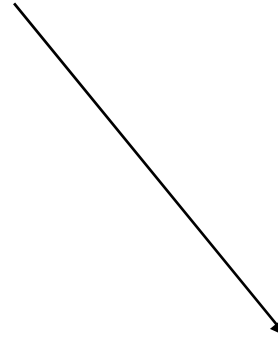
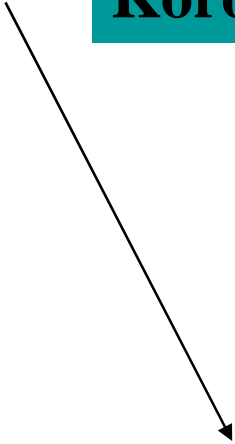
Guttalt psoriasis

Guttalt psoriasis

Inverz psoriasis

Seborrhoeás forma

Köröm psoriasis

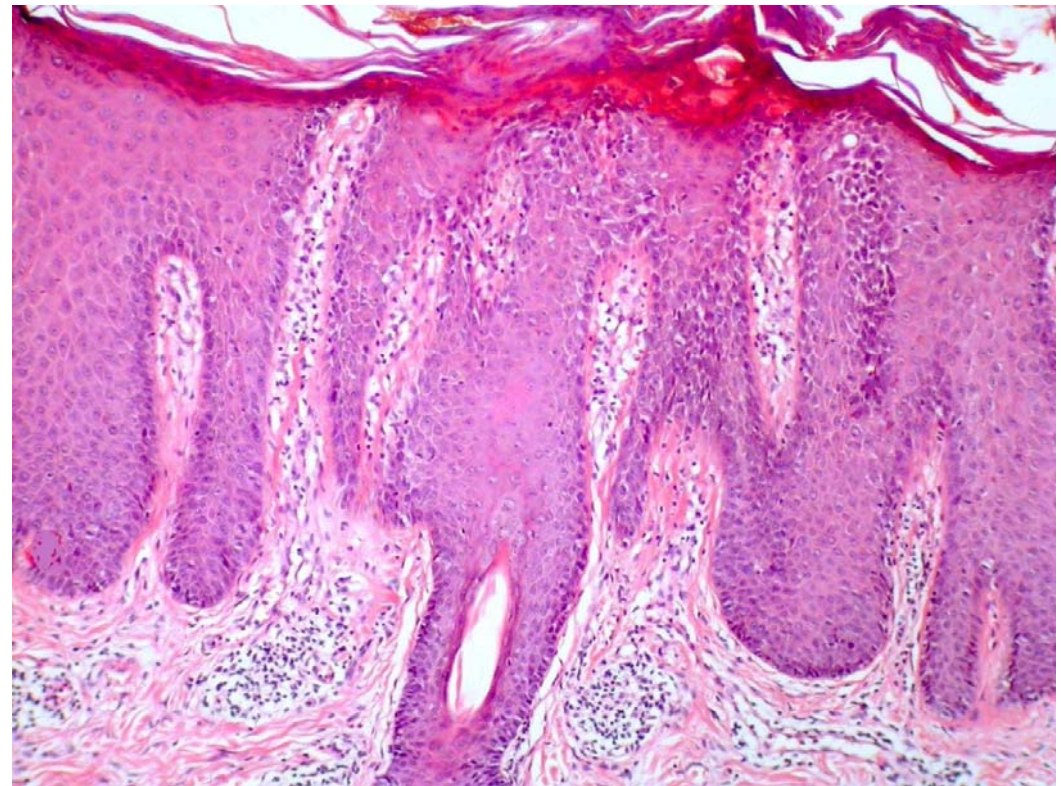
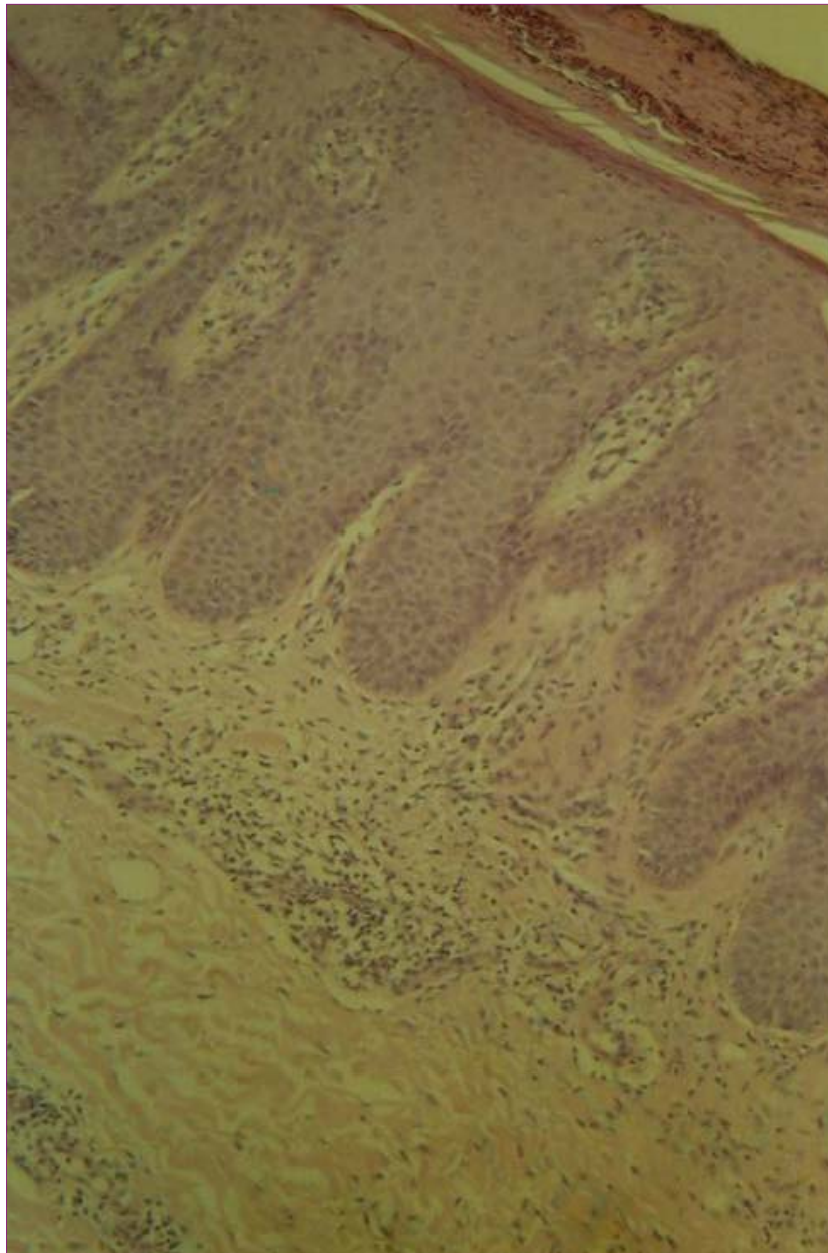

Arthritis psoriatica

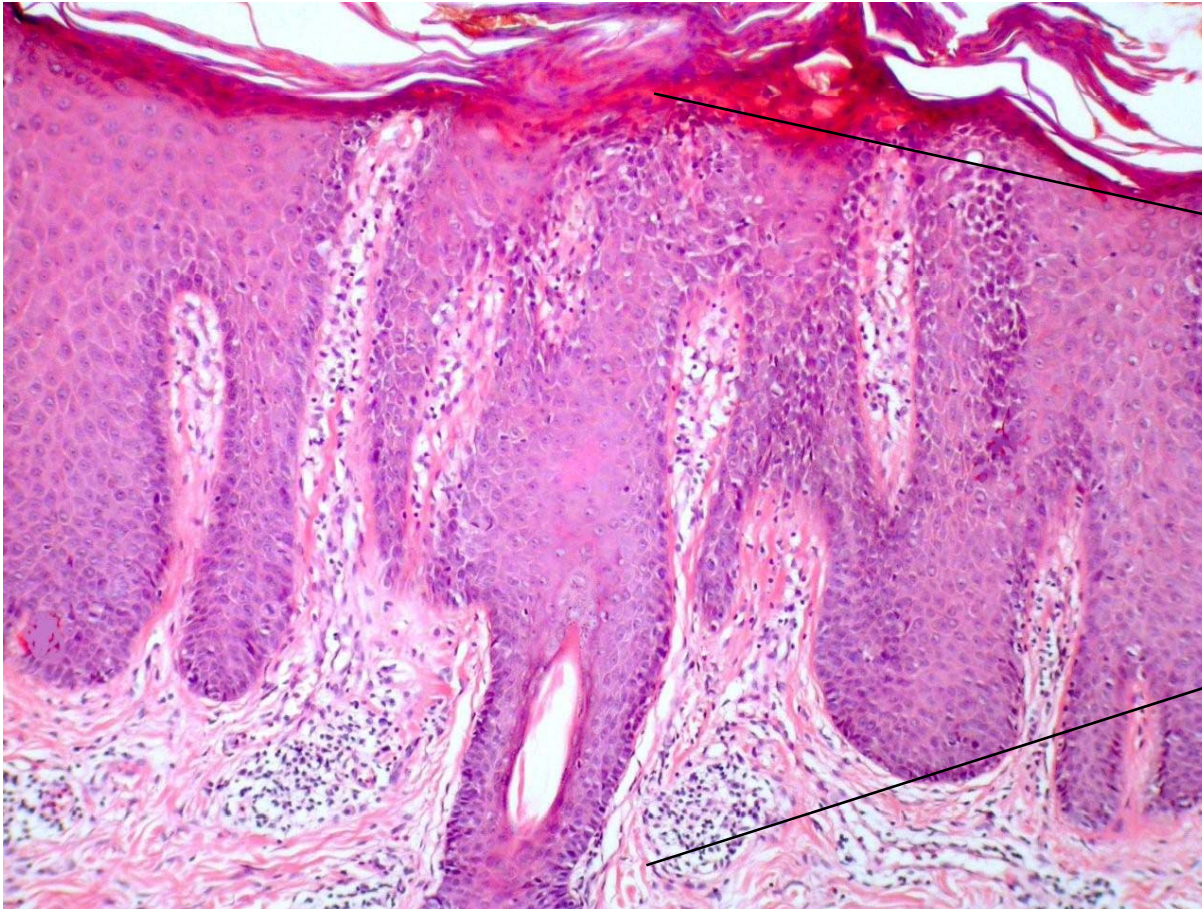
Psoriasis szövettani jellemzői

- **Epiderma:** → **acanthosis, para-keratosis, stratum granulosum hiányzik**
- **Leukocytá gyülem** → **Munro abscessus**
- **Dermis:** → **papillomatosis, vaso-dilatáció, lymphocytá infiltráció**
gyulladásos sejtes beszűrődés, értágulat

Psoriasis szövettan

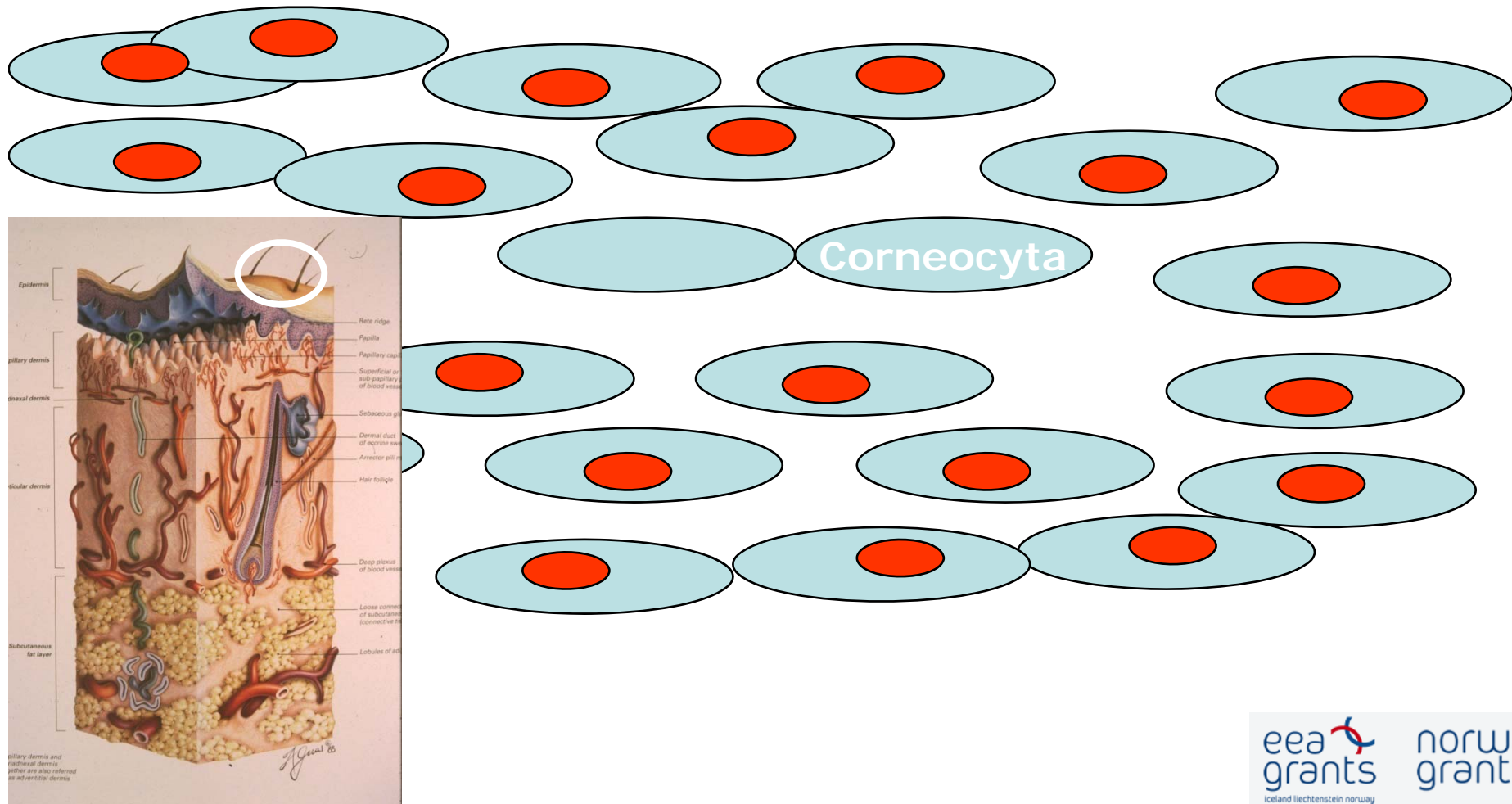
Psoriasis szövettan

**Acanthosis, para-keratosis, stratum granulosum hiányzik
Munro abscessus**

Papillomatosis, vaso-dilatáció, lymphocyta infiltráció

Parakeratosis

Kaposi atlasz

Psoriasis pathomechanizmusa

- Epidermis, dermis: **T lymphocytá infiltráció**
- **CD4+ és CD8+ aktivált sejtek, CD4+ és CD8+ T lymphocyták mediálta gyulladásoo betegség**
- Epidermis hyperplasia az immunszisztéma lokális aktivációjának a **következménye**
- Feltehetően autoimmun folyamat

SIS (skin immune system) psoriasisban

- Kezdeti T-sejt aktiváció, majd krónikus T-sejt stimuláció
- T-sejt mediálta immunbetegség a bőrön

Psoriasis kezelése

- **Helyi kezelés:**
- **KERATOLYSIS** után
- ~~kátrány~~
- ~~dithranol~~
- **lokális szteroid**
- **D3 vitamin származék**
/calcipotriol/
- **lokális retinoid**

- **Szisztémás kezelés:**
- **fény kezelés /PUVA/**
- **retinoid származék**
/Neotigason/
- **cyclosporin**
/Sandimmun Neoral/
- **Methotrexat**
- **BIOLÓGIAI SZEREK**

Standard szisztémás kezelési módszerek

- Acitretin
- Cyclosporin
- Methotrexat
- Szűk spektrumú ultraibolya (UV) B
- Psoralen + UVA fotokemoterápia

Betegség súlyosságának megállapítás

- Bőrtünetek kiterjedtsége (PASI)
- Életminőség befolyásolása
- Izületi tünetek súlyossága

Biológiai terápia

- Biological Response Modifier Drugs – BRMD
- Pathomechanizmusban lényeges szerepet játszó cytokin, receptor célzott blokkolása
  - Patomechanizmus molekuláris szintű megismerése tette lehetővé
  - Géntechnológiai úton előállított molekulák

Biológiai terápia psoriasisban

- Biológiai folyamatok blokkolása:
- Monoklonális ellenanyag kezelés
- Cytokin kezelés
- Vakcináció

Psoriasis biológiai kezelés lehetőségei

- LFA1-ICAM1 gátlás: anti CD11 blokádn
~~/efaluzimab/~~
- TCR peptide vaccináció
- anti-CD3 monoclonal ellenanyag
- anti CD4, anti CD8 monoclonal ellenanyag
- LFA3-CD2 targeting /alefacept/
- Anti CD25 monoclonal ellenanyag /daclizumab/
- cytokin terápia: immune deviáció helyreállítása
/IL4, IL10, IL11/
- IFN gamma, TNF alfa blokádn (infliximab,
adalimumab)

Biológiai terápia indikációja psoriasisban

- Súlyos bőrtünetek
  - PASI $\geq$ 15
  - Súlyos ízületi tünetek
  - Életminőséget erősen befolyásoló tünetek
- Legalább 6 hónapja, terápiára rezisztens formában

Etanercept (Enbrel)

- rekombináns humán TNF-receptor p75 monomerjének két láncra és az emberi IgG domén géntechnológiai úton előállított fúziós proteinje
- **TNF-alfá**hoz és limfotoxin alfához egyaránt kötődik
- Törzskönyvezett indikáció: **RA, SPA, AP, juvenilis arthritis, psoriasis**

Infliximab (Remicade)

- 75%-ban humán, 25%-ban (Fab) egér kiméra monoklonális immunglobulin specifikusan kötődik a humán **TNF-alfá**hoz (a szolubilis mono- illetve trimerhez és a sejtfelszíni transzmembrán komponenshez is)
- Törzskönyvezett indikáció: **RA, SPA, AP, psoriasis, Crohn-betegség, colitis ulcerosa**

Adalimumab (Humira)

- Humán monoklonális anti-TNF-alfa ellenanyag (IgG1)
- Specifikus, magas affinitású, három molekulája TNF molekulát kötve stabil komplexet képez
- Törzskönyvezett indikáció: **RA, SPA, AP, Crohn-betegség, psoriasis**

Törzskönyvezett biológiai szerek (Mo)

- **Etanercept (Enbrel):**
  - rekombináns humán TNF-receptor p75 monomerjének két láncából és az emberi IgG doménjéből géntechnológiai úton előállított fúziós protein
- **Infliximab (Remicade) :**
  - 75% humán, 25% egér monoklonális immunglobulin
  - specifikusan kötődik a solubilis és sejtfelszínen expresszált TNF-alfa mono és trimerhez
- **Adalimumab(Humira)**

Lichen planus: etiologia, patogenesis

- Ismeretlen- pszichés tényezők szerepet játszhatnak
- Infektív tényezők (HCV)
- Gyógyszerek (antituberculoticumok, fémsók, ACE gátlók) provokálhatják

Lichenoid exanthemát provokáló gyógyszerek

- Streptomycin, tetracyclin, tuberculostaticumok, antidiabetikumok
- chloroquin
- arany készítmények
- penicillamin
- diureticumok /chlortiazid/
- phenotiazin

Lichen planus klinikai tünetek

2-3 mm átmérőjű lapos, polygonális, fénylő, livid majd hyperpigmentált, Wickham-rajzolatú papulák, a plakkokon belül különálló papulák

- alkar hajlító felszíne, különösen a csuklók felett,
- sacrum és a fartájék, anogenitalis regio, bokatáj.
- arc, a hajas fejbőr, a tenyerek és a talpak: ritka

Lichen ruber planus

Lichen ruber planus

Lichen ruber planus

Differenciál diagnosztika

psoriasis vulgaris
gyógyszerexanthema
syphilis

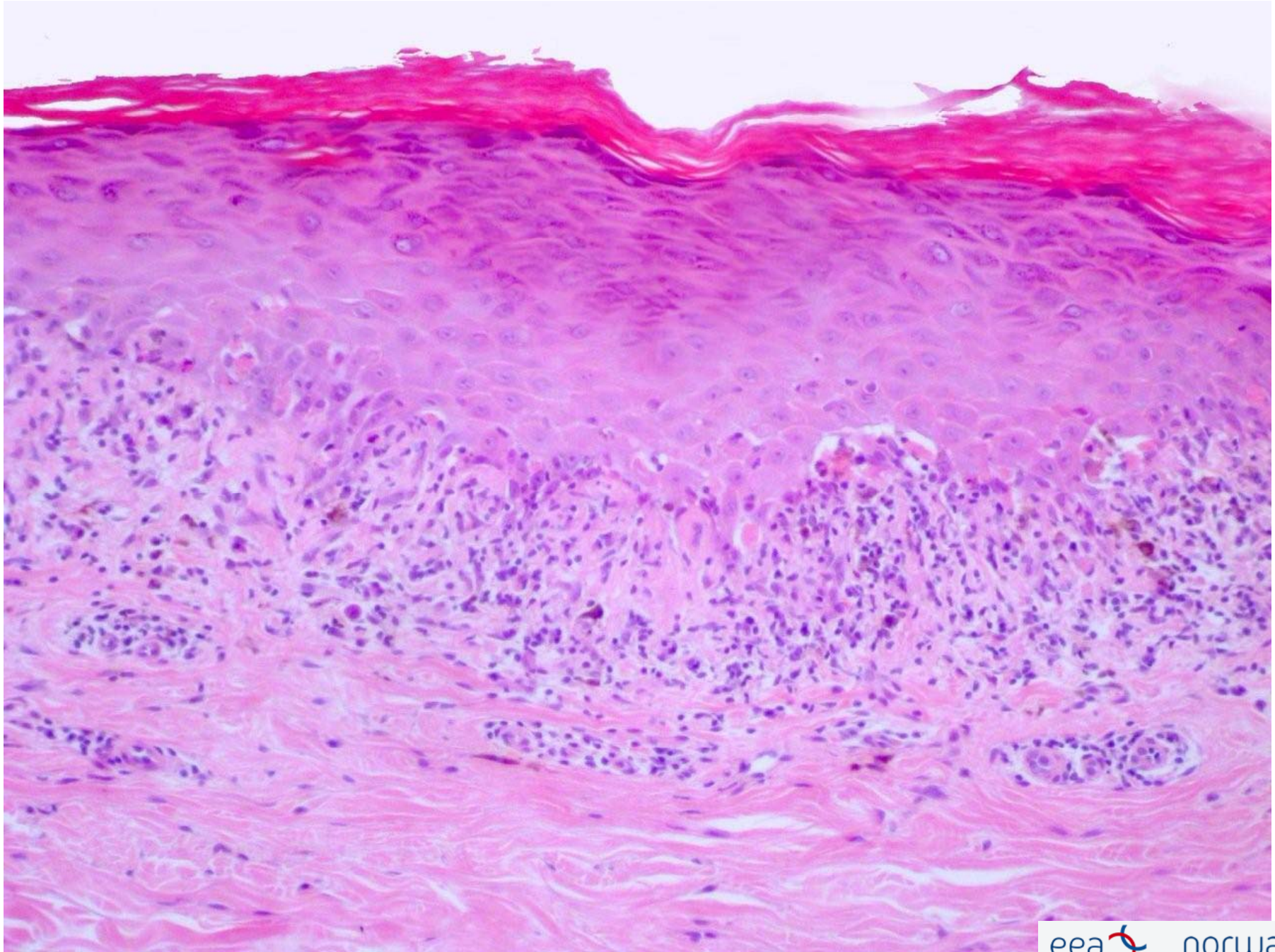
Lichen planus nyálkahártya tünetek

- 25-75 %-ban
- **orális** papulák, Wickham rajzolat figyelhető meg fehér szabálytalan hálózatként.
- nyelven: plakkok
- lichen planus anularis: /gyűrűszerű rendeződés, férfi genitáliákon/

Lichen oris

Lichen planus szövettan

- **epidermis kiszélesedett, acanthoticus, hypergranulosis**
- **basal réteg hydropicus degenerációja, cytoidek**
- **parakeratosis nem jellemző**
- **subepidermalisan szalagszerű lymphohistiocytás gyulladáshoz beszűrődés**

Bullosus-erosiv lichen planus

**Bullák típusos lichenes papulákkal
együtt**

Gyakran az **oralis nyálkahártyán,
fájdalmas és nehezen gyógyuló erosiok
Fakultatív **precancerosis****

Lichen oris differenciál diagnosztika

- **Erosiv szájnyálkahártya lichen: lupus erythematodes, epidermolysis bullosa dystrophica**
- **Steven-Johnson syndroma**
- **pemphigus, pemphigoid, paraneoplasias pemphigus**
- **Keringő, kötött autoantitestek (anti-desmoglein, desmoplakin, anti-BP) meghatározása!**

Erosiv lichen oris

Lichen planus terápia

- •Az elváltozások gyakran **terápia rezisztensek**
- • **Lokális kezelés:**
  - gyulladáscsökkentők, viszketéscsillapítók
  - **Szisztémás kezelés:**
    - **Szteroidok**, 20-40 mg /d prednisolon
- A-vitamin származékok, erosiv lichen. 25-50 mg /d **etretinate**, vagy 0.3-0.5 mg / kg /d **isotretinoin**

Prognózis

A tünetek átlagosan 6-12 hónapig is fennállnak

A szájnyálkahártyán lévő elváltozások (különösen ha erodáltak), évekig